

Брюксел, 28.9.2016 г.
SWD(2016) 314 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Доклад относно прегледа на политиката на ЕС за контрол на износа

придружаващ

Предложението за

Регламент на Европейския парламент и на Съвета за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, трансфера, брокерската дейност, техническата помощ и транзита на изделия с двойна употреба (преработен)

{ COM(2016) 616 final }
{ SWD(2016) 315 final }

Обобщена оценка на въздействието
Оценка на въздействието на прегледа на политиката на ЕС за контрол на износа
А. Потребност от действия
Защо? Какъв е разглежданият проблем?
Настоящата система на ЕС за контрол на износа не е изцяло приспособена, за да бъде в крак с променящите се и нови рискове и заплахи пред сигурността, бързите технологични и научни промени и промените в търговските и икономическите процеси. Освен това тя не отчита изрично нововъзникващата търговия с технологии за кибернаблюдение и рисковете, които тя поражда за международната сигурност и правата на човека. От икономическа гледна точка системата налага значителна административна тежест за промишлеността и за органите, а на моменти е и липсва правна яснота. Нещо повече, различията в тълкуването и прилагането между държавите членки водят до несиметрично изпълнение и нарушават конкуренцията в рамките на единния пазар. Проблемът засяга различни стопански субекти в редица промишлени отрасли, сред които фигурират и МСП, а аспектите, свързани със сигурността и правата на човека, са от значение както за конкретни категории лица, като дисиденти и активисти в трети държави, така и за населението на ЕС като цяло.
Какво се очаква да бъде постигнато с тази инициатива?
С прегледа на политиката на ЕС за контрол на износа се цели да бъдат подкрепени общите цели на политиките на Съюза, формулирани в член 3 от ДЕС, и по-конкретно — насърчаването на мира и сигурността, свободната и справедлива търговия и защитата на правата на човека. Конкретните цели на политиката са: приспособяване към променящите се рискове и заплахи пред сигурността; приспособяване към ускорения технологичен и научен напредък; предотвратяване на износа на технологии за кибернаблюдение в нарушение на правата на човека; намаляване на административните разходи и нарушаването на конкуренцията в рамките на единния пазар; осигуряване на равни условия в световен мащаб; и гарантиране на ефективното и последователно прилагане на контрола в рамките на ЕС.
Каква е добавената стойност от действията на равнище ЕС?
Контролът на износа на изделия с двойна употреба е част от общата търговска политика. Поради това ЕС има право да действа въз основа на изключителна компетентност съгласно член 207 от ДФЕС. Целите могат да бъдат постигнати единствено чрез действие на равнище ЕС, което осигурява тясно сътрудничество между компетентните органи и последователно прилагане на контрола. Намесата на ЕС е необходима също така за възстановяване на нормалната конкуренция в рамките на единния пазар и за насърчаване на диалога с ключовите търговски партньори, с цел да се осигурят равни условия в световен мащаб. Освен това действията на равнище ЕС са необходими за защита на основните права, заложи в Хартата на основните права. Набелязаните варианти за преглед са съобразени с принципа на пропорционалност, доколкото се ограничават до необходимото за постигането на целите.
Б. Решения
Какви законодателни и незаконодателни варианти на политика бяха разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?
В контекста на инициативите, предвидени в съобщение (2014)244 на Комисията, бяха набелязани пет варианта на политика, които варират от базов сценарий (без промяна на политиката) до цялостно преразглеждане и пълна хармонизация на системата за контрол на износа.
Беше извършен задълбочен анализ, с цел да се оцени въздействието на различните варианти на преглед. Варианти 2 (Подкрепа за изпълнение и правоприлагане), 3 (Подобряване на системата на ЕС) и 4 (Осъвременяване на системата на ЕС) бяха сравнени с вариант 1 — базовия. Оценката бе извършена въз основа на анализа, извършен от службите на Комисията, и въз основа на техния практически опит както и въз основа на данни и коментари от държавите членки, констатациите на външно проучване за събиране на данни и резултатите от консултациите със заинтересованите страни. Петият вариант (Основно преработване на системата на ЕС), който предполага радикална промяна на подхода на ЕС за контрол върху износа, срещна категорична съпротива от страна на държавите членки и заинтересованите страни и поради това не бе разгледан по-задълбочено.
Вариант 3 се очертава като най-ефикасен и най-ефективен в контекста на критериите за икономическо въздействие и въздействие за сигурността. Изборът на вариант 4 обаче се явява наложителен за постигането на целта за предотвратяване на нарушаването на правата на човека, причинено от липсата на подходящ контрол върху технологиите за кибернаблюдение. Следователно предпочитаният вариант представлява комбинация от варианти 3 и 4.
Кой какъв вариант подкрепя?
Държавите членки, Европейският парламент, представителите на промишлеността и на гражданското общество признаха необходимостта от осъвременяване на системата за контрол на износа, в най-общ

смисъл отразено във варианти 2 и 3, въпреки че позициите им по конкретни въпроси се различават.

Европейският парламент и представителите на гражданското общество заявиха категоричната си подкрепа за решителни действия на ЕС за контрол на износа на технологии за кибернаблюдение (вариант 4). Комисията и Съветът признаха необходимостта от действия на ЕС в това отношение.

В. Въздействие на предпочитания вариант
Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)? Тъй като не съществуват официални статистически данни за производството и търговията с изделия с двойна употреба, а относимите количествени данни по същество се отнасят до стойността и обема на издадените лицензи, оценката на въздействието от конкретните действия бе до голяма степен основана на качествен анализ. Вариант 3 е съсредоточен върху осъвременяването на съществуващите регулаторни разпоредби. Той допринася за постигането на повечето конкретни цели и е най-целесъобразен с оглед на постигането на значителен напредък по общите цели, като изключим защитата на правата на човека. Този вариант би довел до съкращаване на административната тежест за износителите и за органите, като същевременно ще допринесе за яснотата на основните правни разпоредби. Той също така ще повиши ефективността и последователността на контрола в целия ЕС, като по този начин ще повиши сигурността и ще спомогне за постигането на равни условия на конкуренция с конкурентите в световен мащаб. Вариант 4 е целесъобразен с оглед предотвратяване разпространението на технологиите за кибернаблюдение, злоупотребата с които застрашава международната сигурност и правата на човека. Този вариант би осигурил надеждни и гъвкави механизми за контрол на тези технологии и може да се очаква, че ще окаже значително положително въздействие по отношение на сигурността и правата на човека.
Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)? Вариант 3 би създал някои допълнителни преходни административни разходи за органите в държавите членки в краткосрочен план, които обаче ще бъдат компенсирани от повишената ефективност и намалените административни разходи вследствие практическото прилагане на новите разпоредби. Вариант 3 би следвало да доведе до намаляване на административните разходи за стопанските субекти. Вариант 4 може да доведе до увеличаване на административната тежест за стопанските субекти и за органите както на национално равнище, така и на равнище ЕС, тъй като ще се добави ново ниво на контрол. Това би могло да доведе до допълнително нарушаване на конкуренцията на световно равнище, тъй като не може да се гарантира, че други ключови доставчици на технологии (напр. Китай, САЩ) ще въведат подобен контрол. Доколкото обаче вариант 4 ще бъде съсредоточен върху много специфични технологии, отрицателното икономическо въздействие ще бъде ограничено до специализираните промишлени отрасли с малък обем на търговията.
Какви ще са последиците за предприятията, МСП и микропредприятията? Контролът на износа на изделия с двойна употреба засяга различни фирми в множество отрасли, в това число износители и производители в областта на енергетиката, космонавтиката, отбраната и сигурността, транспорта и корабоплаването, телекомуникациите, химическата промишленост, електрониката, полупроводниците и изчислителните технологии и др. В отрасъла развиват дейност и редица МСП. Например, през 2012 г. в отбранителната промишленост (която произвежда и изделия с двойна употреба) предприятията с по-малко от 10 служители са представлявали 76,7 % от общия брой предприятия. Мнозинството от участниците в обществената консултация са съгласни, че прегледът на политиката за контрол на износа вероятно ще улесни износа на изделия с двойна употреба от страна на МСП. Следва да се отбележи, че заинтересованите страни в отрасъла ще бъдат засегнати от промените в контрола на износа само доколкото същите се отнасят до вида на търгуваните от тях изделия с двойна употреба.
Ще има ли значително въздействие за националните бюджети и администрации? Вариант 3 се очаква да доведе до намаляване на административната тежест за лицензиращите органи в държавите членки. От друга страна, въвеждането на нов контрол върху износа на технологии за кибернаблюдение съгласно вариант 4 ще изисква административен ресурс от компетентните органи на държавите членки.
Ще има ли други значими въздействия? Очаква се положително въздействие от гледна точка на предотвратяването на нарушенията на правата на човека, ограничаване нарушаването на конкуренцията в рамките на единния пазар, постигането на равни условия в световен мащаб и гарантирането на сигурността.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши прегледът на политиката? Изпълнението ще се наблюдава в сътрудничество с държавите членки. Ежегодното докладване и събиране на данни ще осигури основа за наблюдение и оценка на изпълнението, както и за

информирание на Парламента и Съвета.

Комисията ще направи оценка на тази нова инициатива в срок от пет години след влизането ѝ в сила, с цел да установи нейното реално въздействие, ефикасност и ефективност.